

w sprawie oceny programowej na kierunku pielęgniarstwo prowadzonym na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, w sprawie oceny programowej na kierunku pielęgniarstwo prowadzonym na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach nie w pełni umożliwia studentom kierunku pielęgniarstwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria: 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się, 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku, 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia oraz 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

w odniesieniu do kryterium 2

1. Należy zatwierdzić zaproponowany program studiów przez Senat Uczelni.

w odniesieniu do kryterium 7

1. Zaleca się wprowadzenie takich zasad kwalifikacji na studia zagraniczne w ramach programu ERASMUS+, które umożliwiłyby studentom kierunku pielęgniarstwo udział w tym programie.
2. Zaleca się wprowadzenie formalnych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujących ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

w odniesieniu do kryterium 8

1. Zaleca się prowadzenie ewaluacji metod oraz form wsparcia dla studentów celem zapewnienia doskonalenia oferowanego wsparcia.
2. Zaleca się informowanie studentów o bieżących zmianach do planu studiów z wyprzedzeniem, w sposób umożliwiający udział w zajęciach.

w odniesieniu do kryterium 10

1. Zaleca się monitorowanie zgodności programu studiów z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
2. Zaleca się wykorzystywanie informacji zwrotnych od studentów w działaniach doskonalących program studiów.
3. Zaleca się wykorzystywanie informacji zwrotnych od interesariuszy zewnętrznych w zakresie opiniowania i oceny programów studiów.
4. Zaleca się weryfikację jakości prac dyplomowych oraz ocenę zasadności oceny tych prac przez recenzenta.
5. Zaleca się ocenę i sformułowanie propozycji rozwiązań mających na celu zwiększenie stopnia mobilności studentów i nauczycieli na ocenianym kierunku studiów.
6. Zaleca się wykorzystywanie wszystkich źródeł informacji o jakości kształcenia i formułowanie na ich podstawie konkretnych zaleceń naprawczych i doskonalących program studiów, a także zastosowanie metod weryfikacji ich wdrożenia,

w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu, powtórne postępowanie oceniające na kierunku pielęgniarstwo w uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2022/2023.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Minister Zdrowia,
3. Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu

31.03.2021 r.

Krzysztof Diks

Uchwała nr 189/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 25 marca 2021 r.

Opinia zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu

w sprawie oceny programowej

Nazwa kierunku studiów: pielęgniarstwo

Poziom studiów: studia I stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 26-27 listopada 2020 r.

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	4
2. Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)	5
3. Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)	11
4. Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej	11
5. Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)	11

Opinia została sporządzona na podstawie raportu zespołu oceniającego PKA w składzie:

Przewodnicząca: prof. dr hab. n. med. Bożena Czarkowska-Pączek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. n. med. Józef Kobos, ekspert PKA
2. dr hab. n. o zdr. Grażyna Iwanowicz-Palus, ekspert PKA
3. lek Krystyna Pierzchała, ekspert PKA ze strony pracodawców
4. Robert Kupis, ekspert PKA ze strony studentów
5. mgr Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, sekretarz zespołu oceniającego PKA.

oraz stanowiska Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przedstawionego w piśmie nr PCD/0722/383/2021/KP z dnia 11 lutego 2021 r.

1. Ocena stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA w raporcie z wizytacji ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Ocena stopnia spełnienia kryterium ustalona przez zespół działający w ramach dziedziny lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli ² kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione	Kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo	Kryterium spełnione częściowo

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

2. **Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia każdego z szczegółowych kryteriów oceny programowej (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz polityką jakości, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy oraz zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Uczelnia przyporządkowała nieprawidłowo oceniany kierunek pielęgniarstwo wyłącznie do dyscypliny nauki o zdrowiu, chociaż koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie nauki o zdrowiu, jak również w dyscyplinie nauki medyczne, co jest podstawą obniżenia oceny kryterium.

Efekty uczenia się na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów I stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym, z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin nauki o zdrowiu i nauki medyczne, jednak kierunek jest przyporządkowany tylko do dyscypliny nauki zdrowiu, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku pielęgniarstwo oraz są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty uczenia się na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo na poziomie studiów I stopnia zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573, z późn. zm.).

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała o zmianie przyporządkowania kierunku. Obecnie jest on przyporządkowany do dyscypliny nauki o zdrowiu oraz dyscypliny nauki medyczne, przy czym dyscyplina nauki o zdrowiu jest dyscypliną wiodącą. Zmiana ta została przyjęta uchwałą Senatu Uczelni. W tej sytuacji zaistniały przesłanki do zmiany oceny kryterium nr 1 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się, uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, również aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej i zawodowego rynku pracy oraz są kompleksowe i specyficzne dla większości zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie większości efektów uczenia się, a także obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Plany studiów na wizytowanym kierunku studiów przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573, z późn.

zm.) w zakresie czasu trwania studiów, nakładu pracy mierzonego łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, jak również nakładu pracy niezbędnej do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć, sekwencji zajęć, a także pod względem doboru form zajęć i proporcji liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych modułach.

W odniesieniu do niektórych przedmiotów stwierdza się brak formy zajęć (ćwiczeń/seminariów) umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności, które są przypisane do danego przedmiotu (m. in.: *socjologia, zdrowie publiczne, prawo medyczne, dietetyka, zakażenia szpitalne*, zajęcia fakultatywne: *język migowy, współpraca w zespołach opieki zdrowotnej oraz choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze*), co oznacza, że niektórych efektów uczenia się ze względu na nieprawidłowy dobór form zajęć studenci nie osiągają, co jest podstawą obniżenia oceny kryterium.

Ponadto stwierdza się przypisywanie efektów uczenia się w zakresie umiejętności do wykładów, m.in. następujących przedmiotów: *socjologia, prawo medyczne, zdrowie publiczne, dietetyka, zakażenia szpitalne, język migowy, współpraca w zespołach opieki zdrowotnej*.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego – języka angielskiego na poziomie B2.

Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane na wizytowanym kierunku studiów w zakresie wynikającym z aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Efekty uczenia się zakładane dla kształcenia praktycznego – zajęć praktycznych i praktyk zawodowych są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć.

Program praktyk, w tym wymiar i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, sposoby dokumentowania przebiegu praktyk, dobór miejsc odbywania praktyk, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk oraz infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573, z późn. zm.).

Nieprawidłowy jest dobór nauczycieli/innych osób z prawem wykonywania zawodu lekarza do realizacji zajęć praktycznych, które powinny być realizowane przez osoby z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki lub odpowiednio położnej.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest w większości zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, z zastrzeżeniami dotyczącymi wskazywania form

zająć w planach studiów i przypisywania poszczególnych efektów uczenia się w zakresie umiejętności do form zajęć.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała o zmianach w programach studiów na wizytowanym kierunku uwzględniających zalecenia zespołu oceniającego PKA. Zmiany te należy ocenić pozytywnie, jednak nie są one jeszcze zatwierdzone uchwałą Senatu Uczelni, zatem nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium nr 2.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i selektywne, umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się oraz są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku pielęgniarstwo.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się: umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej pielęgniarki. Umożliwiają również sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego – języka angielskiego poziomie B1 w odniesieniu do studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademicki 2018/2019 oraz na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021.

Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się są w większości zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1573, z późn. zm.). Uwzględniają także obiektywny standaryzowany egzamin kliniczny (Objective Structured Clinical Examination, OSCE), który zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu pielęgniarki, może także stanowić formę egzaminu dyplomowego.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz prac dyplomowych i dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Jednak metodyka prac dyplomowych jest niezgodna z obowiązującymi standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu pielęgniarki - prace powinny być przygotowane w oparciu o analizę indywidualnego przypadku.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała o zastosowaniu się do zaleceń zespołu oceniającego PKA sformułowanych w raporcie. Przedstawiono znowelizowane zasady pisania prac dyplomowych. Stąd zaistniały przesłanki do zmiany oceny kryterium nr 3 ze spełnione częściowo na spełnione.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku pielęgniarstwo posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie nauk o zdrowiu oraz nauk medycznych, a osoby prowadzące zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe legitymują się odpowiednim doświadczeniem zawodowym, co pozwala na

prawkłdową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawdkłdową realizacją zajęć oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek praktyczny i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne kadry. Nauczanie przedmiotów kierunkowych i zawodowych z zakresu podstaw opieki pielęgniarzkiej oraz przedmiotów dotyczących w swojej treści opieki pielęgniarzkiej oraz w większości zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele z prawem wykonywania zawodu pielęgniarzki. Niewłaściwy jest dobór nauczycieli/innych osób z prawem wykonywania zawodu lekarza do realizacji zajęć praktycznych, które powinny być realizowane przez osoby z prawem wykonywania zawodu pielęgniarzki lub odpowiednio połoźnej. Na ocenianym kierunku znajdują się prace dyplomowe prowadzone przez nauczycieli z prawem wykonywania lekarza, co jest niezgodne z obowiązującym standardem kształcenia.

Ocena jakości kadry dotyczy wszystkich pracowników i jest dokonywana cyklicznie na podstawie dorobku naukowego oraz oceny jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych. Dorobek naukowy oceniany jest cyklicznie na podstawie wykazanych efektów pracy naukowej za dany okres. Ocena przy dydaktycznej prowadzona jest na podstawie hospitacji wszystkich form zajęć oraz oceny zajęć dokonywanych przez studentów.

W Uczelni wdrożono program naprawczy i w pełni przypisano realizację zajęć praktycznych osobom z prawem wykonywania zawodu pielęgniarzki lub odpowiednio połoźnej od roku akademickiego 2021/2022. Ponadto wdrożono zmienione zasady dotyczące przygotowania pracy dyplomowej, w których, zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia, wszystkie prace dyplomowe będą miały charakter kazuistyczny. Opisane powyżej działania Uczelni upowaźniają do podniesienia oceny kryterium 4 na spełnione.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wydział Nauk o Zdrowiu w Katowicach posiada sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, a ich wyposażenie jest zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiające prawdkłdową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na kierunku pielęgniarstwo pierwszego stopnia. Przedmioty kierunkowe realizowane są w oparciu o bazę własną Wydziału i szpitali klinicznych ŚUM w Katowicach. Uczelnia dysponuje odpowiednimi pracownikami do prowadzenia zajęć z podstawowych przedmiotów kierunkowych wyposażonych w podstawowy sprzęt i aparaturę stosowaną w powszechnej praktyce pielęgniarzkiej umożliwiającą studentom nabycie umiejętności obsługi tego sprzętu, a także wykonywania wszelkich zabiegów pielęgnacyjnych objętych programem studiów.

Kształcenie praktyczne odbywa się w oparciu o bazę własną Uczelni oraz jest realizowane w innych podmiotach leczniczych w wielospecjalistycznych szpitalach o zasięgu regionalnym, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, ośrodkach pielęgniarzkiej opieki domowej, środowiskowej i szkolnej oraz w hospicjach. Dobór placówek do realizacji praktyk zawodowych oparty jest na kryterium, które stanowi możliwość realizacji zakładanych efektów uczenia się. Z jednostkami tymi zawarte są umowy/porozumienia o współpracy w zakresie realizowania praktyk zawodowych.

Biblioteka zapewnia wszystkim uprawnionym czytelnikom dostęp do usług w bibliotekach sieci poprzez dostępny w każdym miejscu zintegrowany system biblioteczny ALEPH. W czytelniach bibliotek ŚUM w Katowicach znajdują się 282 miejsca oraz 54 stanowiska komputerowe. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

W Uczelni prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Rodzaj i zakres instytucji otoczenia społeczno – gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku pielęgniarstwo. Współpraca ma charakter stały i przybiera różnicowane formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z programu studiów oraz potrzeb w celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Okresowe przeglądy współpracy obejmują dobór miejsc praktyk, poprawność prowadzenia kształcenia praktycznego i weryfikacji efektów uczenia się.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Na przestrzeni trzech ostatnich lat żaden student z macierzystej Uczelni, ani też z innych zagranicznych szkół wyższych nie uczestniczył w wymianie międzynarodowej na ocenianym kierunku. Jedynie dwóch nauczycieli akademickich z Faculty of Health Sciences of Melillia Department of Nurse w Hiszpanii przybywało w tym okresie w Uczelni na krótkich (5 dniowych) wizytach. Nauczyciele ci uczestniczyli w zajęciach ze studentami ocenianego kierunku, lecz nie prowadzili wykładów czy też seminariów. Ponadto studenci obawiają się, że wyjazdy zagraniczne mogą spowodować przedłużenie studiów, ponieważ w innych krajach realizowany jest odmienny harmonogram i plan studiów nie przystający w pełni do obowiązującego w Polsce.

Uczelnia podjęła działania w celu podniesienia w przyszłości stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Władze Uczelni zamierzają wprowadzić systematycznie prowadzoną, rzetelną diagnozę potrzeb, preferencji i możliwości u potencjalnych uczestników międzynarodowych projektów mobilnościowych. Uczelniana Komisja Rekrutacyjna Programu Erasmus+ ogłosiła termin rekrutacji na: wyjazdy studentów i doktorantów na studia w roku akademickim 2021/2022 oraz wyjazdy studentów i doktorantów na praktyki w roku akademickim 2020/2021 i staże w roku akademickim 2021/2022. Działania te mogą w przyszłości doprowadzić do zwiększenia obecnie bardzo nieznacznego umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Skutki wprowadzonych działań naprawczych będzie jednak można ocenić w przyszłości, dlatego obecnie nie ma przesłanek do zmiany oceny kryterium nr 7.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelnia oferuje wsparcie studentom wizytowanego kierunku w zakresie dydaktycznym i naukowym. Osoby z niepełnosprawnościami mają zapewnioną pomoc Pełnomocnika Rektora ds. Studentów niepełnosprawnych, asystentów osób niepełnosprawnych, tłumacza języka migowego oraz specjalistycznej aparatury odpowiadającej na ich indywidualne potrzeby. W uczelni oferowany jest szereg świadczeń finansowych dla studentów wybitnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Uczelnia wspiera działalność naukową, samorządową, sportową i artystyczną studentów, zapewniając im dostęp do infrastruktury oraz odpowiednie finansowanie podejmowanych inicjatyw.

Biblioteka oraz pomieszczenia dydaktyczne są prawidłowo wyposażone. Studentom zapewnia się możliwość zgłaszania skarg. W trakcie wizytacji stwierdzono nieprawidłowości w postaci nieefektywnego przekazywania studentom informacji związanych z procesem dydaktycznym; studenci informowani są z nieodpowiednim wyprzedzeniem o wprowadzanych zmianach, co uniemożliwia lub znacząco utrudnia im uczestnictwo w zajęciach. Studenci nie są informowani o efektach prac zespołów, co w ocenie zespołu nie odzwierciedla ich zaangażowania w prace na rzecz poprawy jakości kształcenia. Na ocenianym kierunku nie prowadzi się ewaluacji metod i form wsparcia dla studentów, a co za tym idzie nie są podejmowane działania udoskonalające jego formy. W odpowiedzi na raport powizytacyjny Uczelnia odniosła się do postawionych zaleceń przedstawiając projekt procedury „Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy”, który w swoich założeniach oraz prezentowanej formie wydaje się odpowiadać na wskazane w raporcie powizytacyjnym nieprawidłowości. W odpowiedzi na drugie zalecenie Uczelnia zapewnia o podjęciu działań mających na celu poprawę formy informowania studentów o podejmowanych działaniach, których celem jest poprawa jakości kształcenia poprzez umieszczanie podsumowania statystycznego z przeprowadzonej ankietyzacji na stronie internetowej.

Deklarowane przez Uczelnię działania w odpowiedzi na przedstawione zalecenia są odpowiednie, jednak ze względu na fakt, iż pozostają one w fazie procedowania lub będą możliwe do zrealizowania w przyszłości nie ma możliwości ich oceny. W związku z tym nie zaistniała przesłanka do zmiany oceny spełnienia kryterium 8.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Podstawowym źródłem informacji dla wszystkich interesariuszy są strony internetowe, w tym dostępne po zalogowaniu do Intranetu. Informacje zawarte na stronie są kompletne i aktualne oraz zabezpieczają potrzeby wszystkich grup interesariuszy. Analiza strony internetowej pozwala na stwierdzenie, że w Uczelni istnieje system weryfikacji jakości i kompletności informacji przedstawianych publicznie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji, więcej informacji dostępnych jest na stronach poszczególnych jednostek.

Dostęp do informacji zawartych na stronach www Uczelni jest zapewniony bez ograniczeń związanych z miejscem i czasem oraz urządzeniami służącymi do uzyskania tych informacji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zgodnie z Uchwałą Senatu ŚUM w Katowicach, Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (wszjk) w Uczelni i na Wydziale obejmuje kompleksowe monitorowanie wszystkich aspektów warunkujących jakość kształcenia, w tym monitorowanie programów studiów. Opisano odpowiednie działania. Do prac wszjk włączeni są interesariusze wewnętrzni, studenci i pracownicy oraz interesariusze zewnętrzni, jednak ich udział jest niewystarczający. Efektywność systemu nie jest również pełna. Nie wszystkie aspekty uzyskiwania i weryfikacji efektów uczenia się, w tym kształcenia praktycznego oraz jakości prac dyplomowych są uwzględniane w działalności wszjk. We wszjk nie są także wykorzystywane wszystkie dostępne źródła informacji stanowiącej podstawę planowania działań naprawczych i doskonalących.

W odpowiedzi na raport Uczelnia zaplanowała właściwe działania naprawcze, jednak ich skuteczność będzie można ocenić w terminie późniejszym, dlatego obecnie nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny kryterium nr 10

3. **Opinia dotycząca dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku według poszczególnych zaleceń)**

W ramach Uchwały nr 537/2014 z dnia 4 września 2014 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie określiło wobec jednostki żadnych zaleceń. Wydział podczas oceny instytucjonalnej otrzymał ocenę pozytywną.

4. **Wniosek końcowy i propozycja oceny programowej**

Zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Śląskim Uniwersytecie Medycznym nie w pełni umożliwia studentom kierunku pielęgniarstwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r., kryteria: 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się; 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku, 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia oraz 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria na studiach pierwszego stopnia zostały spełnione.

Propozycja oceny programowej: **ocena pozytywna na okres dwóch lat.**

5. **Zalecenia o charakterze naprawczym (w porządku według poszczególnych kryteriów)**

w odniesieniu do kryterium 2

1. Należy zatwierdzić zaproponowany program studiów przez Senat Uczelni.

w odniesieniu do kryterium 7

1. Zaleca się udoskonalenie procedury kwalifikacji studentów kierunku pielęgniarstwo ŚUM w Katowicach na studia za granicą w ramach programu ERASMUS+, uwzględniające specyfikę kierunku.
2. Zaleca się podjęcie aktywnych działań, zachęcających do przyjazdu na ŚUM w Katowicach zarówno studentów kierunku pielęgniarstwo, jak też nauczycieli akademickich, realizujących programy dydaktyczne.
3. Zaleca się wprowadzenie formalnych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujących ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

w odniesieniu do kryterium 8

1. Zaleca się prowadzenie ewaluacji metod oraz form wsparcia dla studentów celem zapewnienia doskonalenia oferowanego wsparcia.

2. Zaleca się poprawę formy informowania studentów o podejmowanych działaniach, np. zmianach w programach studiów, prowadzonych ewaluacjach i hospitacjach, mających na celu zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

w odniesieniu do kryterium 10

1. Zwiększenie efektywności wszk w zakresie monitorowania zgodności programu studiów z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
2. Zaleca się intensyfikację działań promujących ankietę studencką i upowszechnianie jej wyników w formie uwzględniającej ochronę danych osobowych.
3. Zaleca się intensyfikację współpracy ze studentami w zakresie oceny i doskonalenia programów studiów.
4. Zaleca się intensyfikację współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie opiniowania i oceny programów studiów.
5. Zaleca się weryfikację jakości prac dyplomowych oraz ocenę zasadności oceny tych prac przez recenzenta.
6. Zaleca się ocenę i sformułowanie propozycji rozwiązań mających na celu zwiększenie stopnia mobilności studentów i nauczycieli na ocenianym kierunku studiów.
7. Zaleca się wykorzystywanie wszystkich dostępnych źródeł informacji o jakości kształcenia i formułowanie na ich podstawie konkretnych zaleceń naprawczych i doskonalących program studiów, a także zastosowanie metod weryfikacji ich wdrożenia.